

Согласно член 15 став 1 алинеја 1, од Статутот на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија, Собранието на Сојузот на седницата на 24.12.2024 година, донесе:

ПРЕДЛОГ – ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА СОЈУЗОТ НА ЗДРЖЕНИЈА НА ПЕНЗИОНЕРИТЕ НА МАКЕДОНИЈА ЗА 2025 ГОДИНА

I ВОВЕД

Со Статутот на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија се утврдени целите и дејностите, организационата поставеност и функционирањето на Сојузот. Остварувањето на целите и задачите Сојузот ги остварува преку годишна Програма за работа со извршување на постојани активности на Сојузот и активности кои се карактеристични само за соодветната година. Претседателот на Извршниот одбор организира подготвување и извршување на програмираните задачи.

Во извршување на програмираните активности како носители се органите и работните тела на СЗПМ во соработка со Здруженијата на пензионери- членки на СЗПМ .

II МОМЕНТАЛНА СОСТОЈБА

Во Сојузот како невладина, непартиска и мултиетничка организација има 53 здруженија на пензионери во кои членуваат корисници на старосна, семејна и инвалидска пензија, од околу 300.000 членови -пензионери.

Моменталната состојба наметнува потреба од повторно реактивирање на барања за подобрување на материјалниот статус со унапредување на формулата за усогласување на пензиите, предлози за натамошно дополнување на Позитивната листа за лекови, особено натамошно решавање на прашања од социјалното домување(изградба на државни старски домови) и др. предлози и иницијативи кои се во интерес на корисниците на пензија.

III ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Значајна цел е и оваа година да продолжи претставување правата и интересите на пензионерите пред државните органи во заштита и унапредување на правата од пензиското и инвалидското осигурување, остварување на поцелосна и поквалитетна здравствена заштита, збогатување и унапредување на културните, спортските и социјално-хуманитарните потреби на пензионерите

IV СЛЕДЕЊЕ И РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА (МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА)

Мониторинг и евалуација е во надлежност на Извршниот одбор на СЗПМ кој преку Информации, Периодични извештаи и Годишен извештај дава отчет на

извршување на задачите програмирани за соодветната година. Се согледува извршување на предвидените активности или пак се изнесуваат причините поради кои одредени активности не биле извршени.

V ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Средствата за финансирање на Програмата се предвидени со Финансискиот план на СЗПМ за 2025 година. Средствата ќе се обезбедат од дел на членарината на здруженијата како изворен приход, донации, проекти, реклами и др.

VI ПЛАНИРАНИ АКТИВНОСТИ

1. Заштита на правата од пензиското и инвалидското осигурување

-Оваа активност опфаќа заложби на Сојузот за заштита на стекнатото право на пензија, редовна исплата и тековно усогласување на пензиските примања.

Унапредување на формулата за усогласување на пензиите со натамошно барање пензиите да се усогласуваат два пати во годината и тоа: од 1 јануари и од 1 јули во тековната година, дегресивно усогласување во одделни периоди, усогласување според порастот на трошоците на животот и порастот на платите, со право на поповолниот процент.

2. Активности за обезбедување на повеќе средства за исплата на пензиите

Обезбедување на повеќе средства за исплата на пензии и подобар стандард на највозрасната популација е најзначајно и комплексно прашање на кое континуирано се работи. Ова затоа што пензискиот систем повикува на новини, промени и обезбедување на повеќе средства во рамките на самиот пензиски систем. Сојузот преку Правно-Економскиот форум Извршниот одбор ќе работи на проширување на листата на опфат на осигуреници и лица кои ќе уплатуваат придонес во ПИО. Имено, размислувањата одат во насока да се опфатат осигуреници по основ на имот и имотни права, придонес за пензиско и инвалидско осигурување да плаќаат и лица кои вршат повремени и привремени работи како и по основ на договор за дело

Во наредниот период ќе се работи на прашањето пензионер да може да работи, без да му се запре исплатата на пензијата. Оваа мерка би била и во интерес на поединецот-пензионерот за подобрување на материјалниот статус но и во интерес на пензискиот систем и општеството во целина.

На оваа прашање Сојузот ќе подготви компаративна анализа и ќе поднесе соодветна иницијатива до надлежните органи. Притоа треба да се има предвид специфичноста кај инвалидската пензија.

3. Проекти за подобрување на материјалниот статус покрај пензијата

Во актуелниот момент Сојузот на здруженија на пензионери на Македонија се труди да изнајде начини и проекти со кои ќе влијае на пензионерскиот статус и стандард, покрај пензијата преку која се обезбедува основната материјална и социјална положба.

Преку склучени договори и меморандуми со разни владини и невладини институции, како и со организации со чија дејност е поврзана пензионерската

популација, се настојува пензионерот да добие бенефити кои ќе му го олеснат живот како што е примерот со склучениот Меморандум со “Промедика-Офтомологија” и факултетот „Мајка Тереза”. Имено, ќе се настојува преку учество во разни проекти за изградба на старски и пензионерски домови и друго.

4. Здравствено осигурување и здравствена заштита

- натамошна заложба на СЗПМ за ослободување на пензионерите од целосна партиципација почнувајќи од дијагностика до болничко лекување
- до целосно ослободување од партиципација СЗПМ како програмска задача предлага и побара лимитот за ослободување на пензионерите од болничка партиципација од 18.000 да се зголеми на 25.000 денари – пензија.
- се бара покачување на лимитот на пензијата до која висина пензионерите ќе бидат ослободени од болничка партиципација затоа што со зголемување на пензиите со 2.500 денари најниската пензија е над 18.000 денари и доколку не се зголеми лимитот нема да има пензионер кој ќе биде ослободен од болничката партиципација.
- дополнување на Позитивната листа со лекови со предлозите на Комисијата за здравство и социјална политика на ИО на СЗПМ кои се во согласност со достигнувањата во медицинската наука
- целосна покриеност на руралните средини со теренски доктор и подвижна аптека
- и понатаму останува барањето со можност пензионерите да се лекуваат и во приватни болници со доплата на разликата од државната до цената во приватните медицински установи.

5. Покренување на Иницијатива за Измени и дополнувања на Законот за здравствено осигурување

Со овие измени ќе се бара ФПИОМ да биде ослободен од обврската за плаќање на придонес за здравствено осигурување при исплатата на пензиите. Ова од причини што пензионерите кога биле осигуреници плаќале задолжителен придонес за здравствено осигурување со што престанува таа обврска со остварување право на пензија. Со оваа измена би се зголемиле приходите во Фондот бидејќи вкупниот износ на придонесот изнесува околу една милијарда денари месечно, а би се намалил и тековниот дефицит во пензискиот фонд.

6. Спортските активности на пензионерите

- Во 2025 година овие активности ќе се одвиваат во согласност со Правилникот за спорт
- Разгледување на потребата за измени и дополнување на Правилникот за спорт со преиспитување односно предвидување и на нови спортски дисциплини
- За 2024 година се планира работен состанок со судиите за поквалитетно и правично определување на постигнатите резултати
- Мерки и активност за вклучување на нови членови спортисти со натамошна поддршка на масивен пензионерски спорт.

7. Ревии на песни музика и игри

- Во 2025 година продолжува одржување на регионалните ревиите на песни музика и игри каде организатор е СЗПМ, а ЗП се домаќини
- Во 2025 година ќе се зајакне соработката со организаторот односно ЗП како домаќин, за унапредување на ревиите како музички настани
- одржување на работни средби со ЗП кои нема да бидат избрани за учество на Републичката ревија на песни музика и игри.

8. Пензионерски односно старски домови и сервиси за социјално домување

- Во 2025 година Сојузот ќе подготви Информација за состојбите и функционирањето на пензионерските и старските домови и ќе ја достави до надлежните државни органи со констатации и заклучоци значајни за оваа област.
- Сојузот ќе го следи постапувањето по оваа Информација која како документ содржи актуелни податоци, станбени единици, број на сместени пензионери како и проблемите во нивното функционирање
- Основно и најважно барање кое Сојузот го повторува секоја година, а тоа е изградба на државни старски домови каде сместувањето ќе одговара на висината на македонските пензии.
- доследна примена на членот 22 од Законот за локална самоуправа и со обврска на општините да градат старски домови, особено што на општините за определени проекти им се доделени средства.

9. Следење и поддршка на волонтерството како значаен сегмент во функционирањето на здруженијата и Сојузот како граѓански организации

- Волонтерството е основна карактеристика на секоја граѓанска организација и затоа во 2025 година ќе се согледа како функционира во повеќе сегменти во здруженијата и Сојузот.
- колку волонтерството како давање на услуги на пензионерите по ЗП е застапено и се практикува во редовното работење на ЗП
- создавање на услови за одвивање на волонтерството

10. Следење на воведување на Пензионерската социјална карта

- постојано ќе се следи воведувањето на пензионерската социјална карта во Здруженија на пензионери каде оваа активност се одвива.
- Сојузот во 2025 година ќе подготви Информација за воведените пензионерски социјални карти по ЗП и проблемите со воведување на овој социјален документ

11. Активности за заштита на човековата околина

- прогласување на 2025 година ЗА ГОДИНА НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
- грижа во унапредување на животната средина во соработка со надлежните органи

- подготвување на промотивен материјал за подигање на свеста за зачувување на здрава животна средина, особено важна за пензионерите

- давање на препораки до ЗП во организирање на сопствени и инклузивни активности во општината кога се организираат еколошки акции

12. Состаноци со претседатели на здруженија

- заеднички средби со претседателите на ЗП, а во одделни случаи и со ограниците во ЗП

- непосредни работни средби во ЗП

- на тие состаноци односно средби ќе се разгледуваат прашања битни за сите здруженија и посебно за одделно здружение на пензионери

13. Информирање за работа на Регистрираната организација за солидарен фонд и членарина

Со оглед дека Сојузот согласно Статутот ја извршува административно- стручната работа за Регистрираната организација во 2025 година ќе се ангажира во:

- давање на предлози за решавање на актуелни прашања од работата на ова организација

- осовременување на софтверското решение за уточнување и следење на податоците за членството

- согледување и преиспитување на актите кои ги донесува Регистрираната организација

- соработка со инвалидските сојузи

- доследна примена на Договорот за размена на податоци меѓу Фондот на ПИОМ и СЗПМ

14. Организирање на активности за финансиско работење

- работилница за новините при подготвување на материјалите од финансиската област

- давање на стручна помош на ЗП, по нивно барање

15. Организирање на работилници со дописниците на весникот “Пензионер плус”

- подобрување на содржината на весникот “Пензионер плус”

- акцент да се стави со подготвување на критички текстови на пензионерското организирање

- актуелни текстови поврзани со материјалниот и социјалниот статус на пензионерите

- дописи за станбените единици каде живеат пензионерите и колку им се посветува внимание на пензионерите

- улогата на општината во унапредување на пензионерското организирање со доследна примена на членот 22 од Законот за локална самоуправа

16. Поттикнување и поддршка на издавачката дејност и творештвото

- преиспитување на Правилникот за поддршка на издавачката дејност и творештво

- Сојузот и во 2026 година ќе продолжи да ја подржува издавачката дејност и творештвото

- ќе се поттикнува творештвото особено бидејќи творењето помага полесно да се надмине осаменоста која зад себе ќе остави трајни вредности

17. Координативно тело на Активи на пензионерки

- се очекува и во 2025 година Активите на пензионерки да ја практикуваат социјално-хуманитарната дејност особено на осамени и пензионери од рурални средини

- Активите на пензионерки ќе бидат и во 2025 година моторна сила на практикување на принципите на взаемност и солидарност бидејќи пензионерот знае кога треба да помогне на друг бидејќи и тој може да се најде во ситуација да побара помош од друг пензионер

- размена на искуства и соработка меѓу Активите во текот на годината

- соработка со други организации кои работат со стари лица

- одбележување на неделата на старите лица и меѓународниот ден на старите лица 1 Октомври

18. Заштита од семејно насилство и дискриминација

- во 2024 година во фокус ќе биде и доследна примена на новиот Закон за заштита од дискриминација што подразбира исклучување, разликување и ограничување, вознемирување на одредена целна група (наша заложба е тоа да не бидат пензионерите)

- значајно е и следење на Законот за заштита од семејно насилство што подразбира заштита од малтретирање, повредување, загрозување, физичко и економско насилство на пензионерската популација како ризична целна група

- препораки до Здруженија на пензионери за одржување на предавања односно информирање како да се заштитат од семејно насилство и дискриминација со користење на предвидените казнени механизми за заштита.

19. Соработка со државни и други граѓански организации

- соработка со државните органи особено со Министерството за социјална политика, демографија и млади, Министерството за економија и труд, Министерството за здравство, Министерство за финансии, Фондот на ПИОМ и др.

- соработка со Фондот на ПИОМ особено во делот на размена на податоците и дозначување на средствата на име членарина

- соработка со Црвениот крст на централно и локално ниво

- воспоставување на соработка со ЗЕЛС како асоцијација на општините во државата

20. Активности за измени и дополнување на Законот за здруженија и фондации

Поддршка за унапредување на регулативата во Законот за здруженија фондации. Во изминатиот период СЗПМ активно со свои претставници и писмени забелешки учествуваше на започнатиот проект за нов ЗЗФ, прашање многу значајно за граѓанските организации.

Значајна определба на Сојузот е во тој закон да се даде посебно општествено значење и статус на пензионерските организации кои имаат голем број на членови. На оваа прашање посебно ќе работи Правно-Економскиот форум на Извршниот одбор на Сојузот

21. Меѓународна соработка со другите сојузи во нашето опкружување

- Во 2025 ќе се одвива и меѓународната соработка согласно склучениот договор за соработка со Сојузот на пензионерите на Србија

- Соработката на двата сојузи ќе се одвива со размена на искуства во обезбедување на подобар материјален статус на пензионерите, легализирање на активностите што веќе постојат меѓу ЗП на двата сојузи, одржување на заеднички седници на ИО и развој на меѓусоседски односи

- Во 2025 година ќе се склучи и Меморандум за соработка со Словенија и обновување на Меморандумот со Хрватска

- Иницијатива за соработка и со пензионерите од соседна Бугарија и Албанија

- учество на фестивалот „Трето животно доба“ во Љубљана

22. Соработка со општините

- Зголемување на соработката со локалната власт што во денешно време се наметнува како императив

- Здруженијата треба проактивно да делуваат со поднесување на проекти кои ќе се бара поддршка од општината

- Покрај поддршка на масовниот пензионерски спорт, културните манифестации во негување на националниот фолклор, помош на пензионерите кои имаат нарушена здравствена состојба

- Особена значајна е соработката за отворање на старски домови и помош на општините во отворање на пензионерски клубови во здруженија на пензионери

23. Информирање во СЗПМ и пошироката јавност

- Весникот „Пензионер плус“ ќе биде столбот на информирањето на пензионерите и во 2025 година

- ЗП да изнајдат начини како весникот „Пензионер плус“ да биде достапен на пензионерите и другите форми на информирање предвидени во Статутот на СЗПМ

- во 2025 година ќе се реализираат и отворање на подстраници на останатите здруженија во насока на заемна информираност на Сојузот и здруженијата
- Информирањето на пензионерите ќе се одвива и преку весникот „Коха“, Веб страницата, емисијата „Трета доба“ Билтените и други медиуми на централно и локално ниво

24. Компјутерско описменување на пензионерите и едукација за користење на платежните картички и кредити

- По потреба може од страна на СЗПМ да се одржат и соодветни работилници за работа на компјутер и користење на картички
- Активности за заштита на пензионерите од брзи кредити и разни ветувања за подобар материјален статус.

VII

Програмата е од отворен карактер и може да се дополнува во текот на годината со прашања кои ќе се наметнат со својата актуелност.

VIII

Програмата е основа за подготвување на Финансискиот план за 2025 година
За реализација на ова Програма надлежните органи и тела ќе поднесуваат периодичен и годишен извештај.

IX

Оваа Програма влегува во сила од денот на донесувањето и ќе биде објавена во весникот „Пензионер плус“ и ВЕБ страната на СЗПМ.

Скопје, Декември 2024 година